

INHOUD

VOORWOORD	xv
-----------------	----

DEEL I.

DE WET VAN 27 APRIL 2007 INZAKE ECHTSCHIEDING. KNELPUNTEN VAN MATERIEEL RECHT EN VAN PROCES- RECHT

FREDERIK SWENNEN, SVEN EGGERMONT en ELISABETH ALOFS . . .	1
---	---

HOOFDSTUK I.

INLEIDING	3
-----------------	---

HOOFDSTUK II.

ECHTSCHIEDING OP GROND VAN ONHERSTELBARE ONTWICHTING	5
---	---

§ 1. De subgronden tot echtschieding en het bewijs ervan	5
A. De EOO op grond van bewijs met alle wettelijke middelen (art. 229, § 1 BW)	6
B. De EOO op grond van feitelijke scheiding (art. 229, §§ 2-3 BW)	12
C. De EOO op grond van een herhaald verzoek (art. 229, §§ 2-3 BW)	15
§ 2. De uitkering na echtschieding	15
A. Inleiding	15
B. De principiële gerechtigdheid	16
1. Behoefte	16
2. Zware fout	16
3. Partnergeweld	20
4. Eenzijdige beslissingen	23
5. Afstand	23
C. De omvang van de uitkering	23
1. Regel	23
2. Aanzienlijke economische terugval	24
3. Inkomsten en mogelijkheden	28
4. Invloed van de vereffening-verdeling	29

D. De modaliteiten van de uitkering	30
§ 3. Procedurele vraagstukken.	32
A. De inleiding van de vordering	32
B. Stukken die bij de gedinginleidende akten moeten worden gevoegd	34
C. Wijzigingen in de vordering(en) in de loop van de procedure	34
D. De persoonlijke verschijning	35
E. De verzoening	36
F. Schorsing van de procedure	37
G. De uitspraak en het in kracht van gewijsde treden van de echtscheiding	37
H. De provisionele uitkering na echtscheiding	41
I. De homologatie van akkoorden	42
J. De kosten.	42

HOOFDSTUK III.

ECHTSCHIEDING DOOR ONDERLINGE TOESTEMMING	47
§ 1. Bewijs van de feitelijke scheiding	47
§ 2. De passerelle	48

DEEL II.

**PROBLEMEN VAN OVERGANGSRECHT VAN DE WET
VAN 27 APRIL 2007. DE ECHTSCHIEDING OP GROND
VAN BEPAALDE FEITEN RESP. OP GROND VAN ONHER-
STELBARE ONTWRICHTING**

PATRICK SENA EVE	53
----------------------------	----

BEKNOPTTE BIBLIOGRAFIE.	55
---------------------------------	----

HOOFDSTUK I.

GRONDEN TOT ECHTSCHIEDING	57
§ 1. Nieuwe grond tot echtscheiding enkel van toepassing op de vorderingen tot echtscheiding ingeleid vanaf 1 sep- tember 2007	57

§ 2. Opheffing van de oude echtscheidingsgronden sinds 1 september 2007	58
§ 3. Omzetting van een oude echtscheidingsvordering naar een nieuwe echtscheidingsvordering	58
§ 4. De inleiding van een tegeneis tot echtscheiding op grond van het oude recht: nog mogelijk na 1 september 2007?	59
§ 5. De omzetting van een echtscheiding op grond van fout naar een echtscheiding op grond van feitelijke scheiding na 1 september 2007	63
§ 6. De inleiding door de verweerder <i>hetzij</i> van een tegeneis tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting in een oude echtscheidingsprocedure <i>hetzij</i> van een afzonderlijke nieuwe eis tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting	64
A. Procedurale mogelijkheden	64
B. Materieelrechtelijke implicaties	66
C. Gevolg van het definitief worden van de echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting	68
§ 7. Overgangsrechtelijke handhaving van de oude echtscheidingsgronden: artikel 42, § 2, eerste lid	69
A. Situering	69
B. Vijf verschillende stellingen in rechtspraak en rechtsleer	70
C. Arrest van het Hof van Cassatie van 11 september 2008	80
§ 8. De inleiding, door dezelfde echtgenoot die vóór 1 september 2007 reeds een hoofd- of tegenvordering tot echtscheiding op grond van bepaalde feiten heeft ingeleid die nog hangende is, na 1 september 2007 van een <i>nieuwe hoofdvordering</i> tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting	82
§ 9. De inleiding van een aanvullende vordering tot echtscheiding na 1 september 2007	86
A. Eerste probleem: kan er na 1 september 2007 in een oude echtscheidingsprocedure nog een aanvullende vordering worden ingesteld op basis van de oude echtscheidingswet?	86
B. Tweede probleem: mogelijkheid voor de eiser in echtscheiding om in het kader van zijn oude echtscheidingsprocedure een aanvullende vordering in te stellen op grond van de nieuwe wet?	88

C. Weerslag van het inleiden van een nieuwe vordering tot echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting terwijl dezelfde echtgenoot nog een echtscheidingsvordering hangende heeft gesteund op het oude recht.	90
HOOFDSTUK II.	
PROCEDURE.	95
HOOFDSTUK III.	
VOORLOPIGE MAATREGELEN	97
§ 1. Algemeen	97
§ 2. De vordering inzake voorlopige maatregelen ingeleid onder het oude recht ingeval een echtscheidingsprocedure op grond van het nieuwe recht wordt ingeleid	99
HOOFDSTUK IV.	
DE ONDERHOUDSUITKERING NA ECHTSCHIEDING OP GROND VAN BEPAALDE FEITEN.	101
§ 1. De principiële regeling inzake het overgangsrecht.	101
A. Eerste hypothese: er was nog geen einduitspraak over de echtscheiding op 1 september 2007	101
B. Tweede hypothese: er was reeds een definitieve echtscheidingsuitspraak vóór 1 september 2007, maar nog geen (definitieve) uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007.	104
C. Derde hypothese: er was reeds een definitieve echtscheidingsuitspraak én een definitieve uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007.	108
§ 2. Uitzondering op de toepasselijkheid van het oude recht inzake de onderhoudsuitkering na echtscheiding door de wet van 27 april 2007.	109
A. Situering	109
B. De situatie onder de gelding van de overgangsbepalingen van de wet van 27 april 2007	109
1. Drie hypotheses te onderscheiden.	109

a.	Reeds een definitieve uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007	109
b.	Reeds een definitieve echtscheidingsuitspraak maar nog geen definitieve uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007	110
c.	Nog geen einduitspraak over de echtscheiding op 1 september 2007	110
2.	De inhoud van de oorspronkelijke overgangsbepaling van artikel 42, § 5 wet van 27 april 2007	110
C.	De situatie na de vernietiging van art. 42, § 5 wet van 27 april 2007 door het Grondwettelijk Hof	113
1.	De inhoud van het arrest van 3 december 2008	113
2.	De consequenties van het arrest van 3 december 2008 .	117
a.	Reeds een definitieve uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007	117
b.	Nog geen einduitspraak over de echtscheiding op 1 september 2007	119
c.	Reeds een definitieve echtscheidingsuitspraak maar nog geen (definitieve) uitspraak over de onderhoudsuitkering na echtscheiding op 1 september 2007	123
§ 3.	Het toepasselijke recht indien zowel een echtscheidingsvordering op grond van het oude recht als een echtscheidingsvordering op grond van het nieuwe recht wordt ingeleid	125

DEEL III.

EEN JAAR TOEPASSING VAN DE WETTEN VAN 1 JULI 2006 EN 27 DECEMBER 2006 INZAKE HET AFSTAMMINGSRECHT

GERD VERSCHULDEN	129
------------------------	-----

HOOFDSTUK I.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN	131
------------------------------	-----

§ 1. Inwerkingtreding van het hervormde afstammingsrecht op 1 juli 2007	131
---	-----

§ 2. Actuele bronnen van Belgisch afstammingsrecht	132
A. Wetgeving en circulaire	132
B. Rechtspraak.	133
C. Doctrine	134
§ 3. Draagwijdte en krachtlijnen van de hervorming	135
A. Een globale en radicale hervorming.	135
B. Krachtlijnen	135
1. Uniformisering	135
2. Liberalisering.	136
3. Modernisering	136
§ 4. Een geheroriënteerd compromis tussen biologisch en sociaal ouderschap.	137
§ 5. Opzet en plan van deze bijdrage	138
A. Opzet	138
B. Plan	139

HOOFDSTUK II.

VASTSTELLING VAN HET VADERSCHAP VAN DE ECHTGENOOT.	141
---	-----

§ 1. Het vaderschap van de echtgenoot werd ten onrechte niet vastgesteld.	141
§ 2. Het vaderschap van de echtgenoot werd ten onrechte vastgesteld.	143

HOOFDSTUK III.

BETWISTING VAN HET VADERSCHAP VAN DE ECHT- GENOOT	145
--	-----

§ 1. Toepasselijk recht.	145
A. Principe: toepassing van vreemd recht wanneer de echtgenoot vreemdeling is.	145
B. Verhouding tussen artikel 62, § 1 WIPR en artikel 316 <i>bis</i> , 2° BW bij inschrijving in het vreemdelingenregister	146
C. Uitzonderlijke toepassing van Belgisch recht bij betwis- ting van het vaderschap van een vreemde echtgenoot	147
1. Kennelijke onmogelijkheid om tijdig de inhoud van het buitenlands recht vast te stellen (art. 15, § 2 WIPR).	147

2. Openbare orde-exceptie (art. 21 WIPR) wanneer de betwistingvordering werd ingeleid door een Belg die het vaderschap opeist	147
§ 2. Ontvankelijkheid	149
A. Bezit van staat als onontvankelijkheidsgrond.	149
B. Titularissen van de betwistingvordering en termijnen	152
1. De echtgenoot.	152
2. De beweerde biologische vader	154
a. Recht om tot 1 juli 2008 het vaderschap te betwisten over een kind dat geboren is vóór 1 juli 2007	155
b. Situatie waarin het vonnis dat de betwistingvordering gegrond verklaart, niet vermeldt dat de beweerde biologische vader voortaan de juridische vader is.	155
c. Bewijs van vaderschap van de beweerde biologische vader	157
3. Pluraliteit van eisende partijen.	159
C. Geen toestemming tot kunstmatige inseminatie	160
§ 3. Gegrondheid	161
§ 4. Gerechtskosten.	164
A. Na inleiding van de procedure door de (overspelige) moeder.	164
B. Rechtsplegingsvergoeding na tussenkomst van een voogd <i>ad hoc</i>	165
1. De voogd <i>ad hoc</i> treedt op zonder bijstand van een advocaat	165
2. De voogd <i>ad hoc</i> laat zich vertegenwoordigen door een advocaat.	167
 HOOFDSTUK IV.	
VADERLIJKE ERKENNING	171
§ 1. Geding na toestemmingsweigering	171
A. Mogelijkheid tot inleiding van het geding vóór de geboorte – (onmogelijkheid tot) beoordeling van het biologische niet-vaderschap.	171
B. Marginale toetsing van het belang van kinderen ouder dan één jaar	174
§ 2. Erkenning van een overspelig kind <i>a matre</i>	176

§ 3. Erkenning van een overspelig kind <i>a patre</i>	177
A. De homologatieprocedure werd vóór 1 juli 2007 ingeleid	178
B. De homologatieprocedure werd nooit ingeleid	179

HOOFDSTUK V.

BETWISTING VAN EEN VADERLIJKE ERKENNING	181
--	------------

HOOFDSTUK VI.

GERECHTELIJKE VASTSTELLING VAN HET VADERSCHAP	183
--	------------

§ 1. Termijn	183
§ 2. Uitoefening van het recht van verzet	183
§ 3. Bewijs	184
A. Bewijsmiddelen	184
1. Bewijs van vaderschap door attest van artificiële procreatie	184
2. Bevel tot afname van genetisch materiaal bij een stervende vermeende vader na eenzijdig verzoekschrift	185
B. Bewijslast	186
§ 4. Onderhoudsplicht als gevolg van een succesvol onderzoek naar het vaderschap	187

DEEL IV.

**TWEE JAAR TOEPASSING VAN DE WET VAN 18 JULI 2006
INZAKE HET VERBLIJFSCO-ouderschap EN DE
UITVOERING EN SANCTIONERING VAN VERBLIJFS- EN
OMGANGSREGELINGEN**

HILDE VANBOCKRIJCK	189
------------------------------	-----

HOOFDSTUK I.

INLEIDING	191
----------------------------	------------

HOOFDSTUK II.

HET VERBLIJFSCO-ouderschap	193
---	------------

§ 1. Het verblijfsco-ouderschap als prioritair te onderzoeken verblijfsregeling	193
--	-----

§ 2. De wettelijke criteria	196
A. Het belang van het kind én van de ouders	196
B. De concrete omstandigheden van de zaak	198
§ 3. Praktische consequenties	207
A. Inschrijving in de bevolkingsregisters	207
B. Kinderbijslag	208
C. Fiscaalrechtelijk aspect	208
§ 4. Overgangsrecht	210

HOOFDSTUK III.

VERSOEPELING VAN DE PROCEDUREREGELS VOOR DE JEUGDRECHTBANK EN BEVOORRECHTING VAN DE BEMIDDELING	213
---	-----

§ 1. Procedure voor de jeugdrechtbank (art. 387 <i>bis</i> , eerste lid BW)	213
§ 2. Bevoorrechting van de bemiddeling	213
§ 3. Voorafgaande maatregel – Voorlopige regeling	214
§ 4. De mogelijkheid tot herziening	215
§ 5. Blijvende saisine	216
A. Thans ook blijvende saisine van de jeugdrechtbank	216
B. De duur van de blijvende saisine van de jeugdrechtbank ..	217
C. De consequenties van hoger beroep tegen een vorige uitspraak	218
§ 6. Overgangsrecht	219

HOOFDSTUK IV.

MAATREGELEN BIJ NIET- NALEVING	221
--------------------------------------	-----

§ 1. Het toepassingsgebied van artikel 387 <i>ter</i> BW	221
§ 2. De maatregelen	222
A. De mogelijkheid voor de rechter de zaak nader te onderzoeken	222
B. De dwangsom	223
1. Principe	223
2. Supervoorrecht	224
3. De dwangsom als hoofdveroordeling	225
C. De gedwongen tenuitvoerlegging	226
1. Ultiem middel van tenuitvoerlegging	226
2. Voorzorgsmaatregelen	227

D. De mogelijkheid nieuwe beslissingen te nemen met betrekking tot het ouderlijk gezag van het kind.	227
§ 3. De procedure	228
A. De mogelijkheid om de zaak terug voor de rechter te brengen	228
1. De bevoegde rechter	228
2. Probleem van temporele bevoegdheidsverdeling	229
3. Probleem van territoriale bevoegdheidsverdeling	230
4. Hoger beroep.	231
i) Een uitvoeringsprobleem rijst tijdens een proce- dure van hoger beroep.	231
ii) Een uitvoeringsprobleem rijst ná de afhandeling van een beroepsprocedure.	232
B. De procedure in geval van absolute noodzaak.	235
1. Procedure op eenzijdig verzoekschrift	235
2. Twee cumulatieve voorwaarden	236
C. Uitspraak met voorrang boven alle andere zaken	238
D. Uitvoerbaarheid bij voorraad van rechtswege	239
E. Internationale bepalingen	239
F. Overgangsrecht.	240